Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

8.6.2022

Dnro.41/2022

Eduskunnan maa- ja
metsätalousvaliokunta

MTK lausunto maa- ja metsätalous valiokunnalle asiasta E 68/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto, RePowerEU-suunnitelma

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää pyydettynä kirjallisena lausuntonaan seuraavaa:

MTK yhtyy Suomen kantaan, joka tukee komission tiedonannossa asettamaa tavoitetta katkaista mahdollisimman pian riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista Venäjältä ja pitää hyvänä, että EU reagoi nopeasti yhdessä akuuttiin tilanteeseen. Samoin MTK yhtyy Suomen kantaan, joka tukee ehdotusta uusiutuvan energian tavoitteen nostamisesta ja jäsenvaltioiden riittävää kansallista liikkumavaraa energialähteitä ja edistämiskeinoja koskien.

Kohtaan rahoitus MTK esittää Suomen kantaan lisättäväksi kohdan: *”Suomi pitää tärkeänä arvioida paitsi EU-tasolla myös jäsenvaltiokohtaisesti kaikkia 55-valmiuspaketin lainsäädännön muutosehdotusten vaikutuksia. Suomi vastustaa koheesio- ja maatalousrahoituksen siirtoa RRF:n niin EAKR, ESR+, KR-rahastojen kuin maatalouden EAFRD-rahaston (yhteisen maatalouspolitiikan II pilari) osalta.*

Suomi tähtää energiaomavaraisuuden parantamisen mm. CAP:n strategiasuunnitelmassaan. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset heijastuvat kansainvälisille ruokamarkkinoille sekä suoraan, että välillisesti energian ja lannoitteiden hintojen nousun kautta. Näihin vaikutuksiin pystytään sopeutumaan osaltaan parhaiten siinä viitekehyksessä, jossa ruoantuotannon edellytyksistä muutoinkin säädetään. RFF rahoitusta tulisi pystyä käyttämään jatkossa tehokkaammin niihin toimiin, jotka parantavat energiaomavaraisuutta myös maataloudessa ja maaseudunkehittämisessä. MTK huomauttaa, että edellä mainitut maatalouden ja maaseudunkehittämisen rahoitusinstrumentit ovat jo nykyisellään täyskäytössä niiden primäärisiin käyttötarkoituksiin, eikä niistä löydy RePowerEU suunnitelman toteuttamisen edellyttämiä varoja.

MTK ei pidä perusteltuna vaatimusta, että RePowerEU-rahoituksella rahoitettavien toimien pitäisi olla kaikilta osin uusia, eikä sellaisia toimia pystyttäisi rahoittamaan, jotka ovat jo nyt osa jäsenvaltioiden energiahuoltovarmuuden varmistamista. MTK:n näkemyksen mukaan tiukasti sovellettuna vaatimus voisi johtaa tehottomien tai epätarkoituksenmukaisten toimien valintaan ja aliarvostaa jäsenvaltioiden aikaisemmin harjoittamaa energiahuoltovarmuutta varmistavaa työtä.

MTK yhtyy Suomen kantaan, että ohjelman toteutusaikataulun tulisi mahdollistaa joustoja investointien käynnistymisen ja loppuunsaattamisen aikataulun osalta.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

MTK yhtyy valtioneuvoston näkemykseen, että uusiutuvan energian ydinkehittämisalueiden kartoittamisen tulisi olla jäsenvaltioille vapaaehtoista. Ydinkehittämisalueiden tekeminen velvoittavaksi voisi johtaa maanomistajien tasapuolisen kohtelun näkökulmasta kyseenalaisiin tilanteisiin. Esityksen oikeusvaikutuksia omaisuuden suojaan ja elinkeinojen harjoittamiseen on tässä vaiheessa vaikea hahmottaa. Näin ollen varovaisuusperiaatetta noudattaen MTK pitää parempana, jos ydinkehittämisalueiden kartoittaminen säilyy vapaaehtoisena. MTK:n näkemyksen mukaan asiaa arvioitaessa on kiinnitettävä jatkossa huomiota maanomistajien tasapuoliseen kohteluun, heidän perusoikeuksiensa toteutumiseen ja maanomistajien vaikutusmahdollisuuksien parantamiseen uusiutuvaa energiaa suunniteltaessa ja rakennettaessa.

MTK:n näkemyksen mukaan Suomen tulee osaltaan edistää RePowerEU suunnitelman kunnianhimoisia biokaasun edistämistavoitteita ja niiden toteutumista Suomessa. Parhaan viitekehyksen tähän tarjoaa Suomen kansallinen biokaasuohjelma, jota toteuttamalla Suomi voi osaltaan toteuttaa RePowerEU suunnitelmassa asetetut EU-tasolla kunnianhimoiset, mutta Suomen tasolla toteuttamiskelpoiset biokaasun tuotannon lisäämistavoitteet. MTK:n näkemyksen mukaan RePowerEU suunnitelma antaa vahvan perustelun päivittää kansallinen biokaasuohjelma seuraavalla hallituskaudella, hyödyntäen tällä hallituskaudella saatuja kokemuksia. Biokaasun osalta RePowerEU ei parhaalla tavalla tunnista maakaasuverkon ulkopuolisen biokaasun tuotannon roolia. MTK:n näkemyksen mukaan Suomi voisi osaltaan kirkastaa off-grid biokaasun merkitystä osana energiahuoltovarmuuden parantamista.

Rakennusten aurinkoenergiaasennusvelvoitteeseen MTK suhtautuu varauksellisesti Aurinkoenergian hyödyntäminen on lisääntynyt Suomessa viime vuosina myös ilman säädöstoimia, jolloin laitteistoja on asennettu tarvetta vastaavasti. Velvoiteasentaminen vaikuttaisi asennettavien laitteistojen markkinoihin todennäköisesti hintoja nostavasti.

Helsingissä 8.6.2022

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Anssi Kainulainen
Energia-asiantuntija

Päivi Nerg
Elinvoimajohtaja